

SAMHÄLLSRAPPORT **#viställerrupp 2025**

En analys av Handbollsligans socialt värdeskapande aktiviteter som genomförs av föreningarna under ett verksamhetsår, inom #viställerrupp.

SÄKRA

Myresjöhus
SmålandsVillan

Innehållsförteckning

1. Förord	sid. 3
2. Bakgrund och metodik	sid. 4-5
3. Resultat och analys	sid. 6
Hälsa och välbefinnande	sid. 6-7
Jämställdhet	sid. 8-9
Minskad ojämlikhet	sid. 10-11
Hållbara städer och samhällen	sid. 12-13
4. Summering	sid. 14-15

Förord

Det är med stolthet vi presenterar årets samhällsrapport för Handbollsligans sociala arbete inom ramen för #viställerrupp. Denna rapport är mer än en sammanställning av siffror och aktiviteter – den är ett bevis på den kraft som uppstår när idrottens värderingar omsätts i konkret handling.

Under verksamhetsåret 2024/2025 har våra 22 elitföreningar fortsatt att visa att handboll är så mycket mer än vad som sker på planen. Genom #viställerrupp har föreningarna bedrivit ett omfattande arbete inom områden som hälsa och välbefinnande, jämställdhet, minskad ojämlikhet och hållbara städer och samhällen. Resultatet är ett samhällsekonomiskt värde på över 330 miljoner kronor – en ökning med 18 procent från föregående år.

Bakom dessa siffror finns tusentals barn och unga som fått en meningsfull fritid, vuxna som engagerat sig ideellt, och föreningar som tagit ett aktivt ansvar för att bidra till ett mer inkluderande och hållbart samhälle. Det handlar om skolprojekt, fritidsaktiviteter, jämställdhetsinsatser, integrationsarbete och samverkan med civilsamhället – allt med handbollen som gemensam nämnare.

Vi ser också att det ideella engagemanget fortsätter att vara en bärande pelare. Över 2 600 ledare har lagt ner sin tid och sitt hjärta i verksamheten – ett arbete som i sig motsvarar ett värde på 163 miljoner kronor. Det är ett tydligt kvitto på att vår idrott bygger på gemenskap, ansvar och långsiktighet.

#viställerrupp är för mig en vilja att göra skillnad, varje dag, i varje förening. Denna rapport visar att det arbetet ger resultat. Men den visar också att vi har

mer att göra. Vi ska fortsätta utveckla, fördjupa och förstärka vårt samhällsengagemang – tillsammans. Tack till alla föreningar, ledare, partners och medarbetare som gör allt detta möjligt. Tillsammans ställer vi upp – och gör skillnad.

Trevlig läsning!

Peter Gentzel

VD för Svensk Elithandboll

peter.gentzel@elithandboll.se

#viställerrupp

De 22 föreningarna i Handbollsligan spelar en avgörande roll i att skapa värde och samhällsnytta på flera nivåer. Genom en rad olika initiativ och aktiviteter bidrar de till att stärka samhället och främja en positiv utveckling.

Paraplynamnet #viställerrupp, är en manifestation för de samhällsinsatser som klubbarna i Handbollsligan genomför. Varje förening väljer själv vilka specifika aktiviteter de vill inkludera, vilket gör att insatserna kan anpassas efter lokala behov och förutsättningar.

Svensk Elithandboll har tillsammans med föreningarna arbetat fram Handbollsligans Globala mål för att integrera dessa med föreningarnas viställerrupp-engagemang. Tillsammans har vi valt att fokusera på mål 3, hälsa och välbefinnande, mål 5, jämställdhet, mål 10, minskad ojämlikhet, och mål 11, hållbara städer och samhällen.

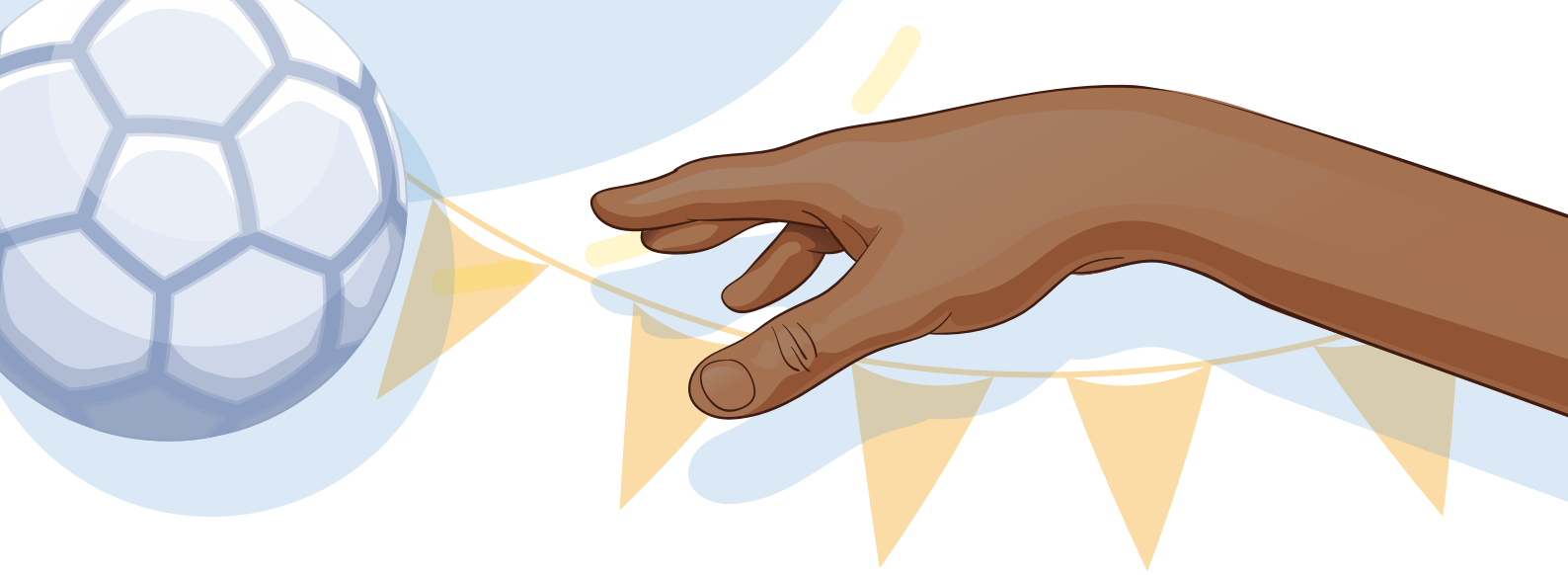
Metodik & genomförande

Denna rapport bygger på en samhällsekonomisk analys för samtliga aktiviteter och projekt som genomförs under #viställerrupp i varje förening inom Handbollsligan, med ett verksamhetsår som undersökt tidsperiod. Det är fjärde gången som denna analys genomförs.

Datainsamlingen har genomförts av Svensk Elithandboll, tillsammans med Rättighetsbyrån, mellan mars till april 2025. Varje förening har rapporterat in sina uppgifter kring initiativ, projekt och aktiviteter som utförts inom sin ordinarie barn- och ungdomsverksamhet, samt inom #viställerrupp. Resultatet har därefter

sammanställts, analyserats och beräknats utifrån framarbetade nyckeltal.

Beräkningsmodellen bygger på de nyckeltal som Björn Anders Larsson på Idrottsekonomiskt Centrum arbetat fram åt Svensk Elithandboll.

Analys- & beräkningsunderlag

Siffrorna bygger på en samhällsekonomisk analys som undersökt samtliga aktiviteter och projekt som genomförs i varje förening i Handbollsligan under ett verksamhetsår inom #viställerrupp.

Vår analys bygger på en vidareutveckling av olika folkhälso- och arbetsmarknadsmodeller. Den visar samhällsekonomiska effekter av individens utveckling genom mer hälsa, bättre inkludering, mer skolframgång och arbetsmarknadskarriär. Det är viktigt att beakta att förbättringar hos individer kan variera stort. Därför bygger denna analys på förbättringar i ett paket av många sammansatta åtgärder i #viställerrupp-projekt riktat till stora populationer, där dessa effekter får olika utfall. Vi beräknar utfall i samhällsekonomiska termer på en mycket försiktig (låg) nivå för varje population (målgrupp). Vi bedömer effekter från ett stort antal egna utvärderingar som genomförts under åren, samt andras beräkningar och rapporter.

När det gäller hälsoutveckling är effektinivån 2-5 % mycket säkra lägsta bedömningar på vad grupper i genomsnitt kan nå under 12 månaders fysiska, psykiska och sociala träningar i #viställerrupp. Exempelvis kan svagt tränade individer nå mer förbättring i procent från låga värden än andra individer med lite bättre träningsbakgrund.

Målgruppen för ökad integration baseras beräkningarna på en sammanfattning av forskningsområdet "Invandrades ohälsa". Deltagarna kopplas in i sociala nätverk och deras inordning in i samhället förbättras och leder till effekter som bättre välmående, ökad trygghet och en starkt självkänsla. Den sociala tillhö-

righeten förbättrar studieresultaten och andelen som går ut ur gymnasier ökar.

Avseende målgruppen med funktionsvariation så bidrar dessa aktiviteter som föreningarna gör till effekter såsom minskning av vårdkostnader, assistanskostnader, läkemedelskostnader, samt till bättre social gemenskap och ökad livskvalitet hos deltagaren. Det bidrar också till bättre välmående, ökad trygghet och en starkt självkänsla.

Björn Anders Larsson

Idrottsekonomiskt Centrum
Beräkningar och analys samt författare till rapport
bjorn-anders.larsson@nordeg.se
0762-48 30 56

Vi sätter barn och ungdomar i rörelse

I nom hälsa och välbefinnande sorterar vi dels in den ordinarie verksamheten för barn och ungdomar och dels den skol- och fritidsverksamhet som genomförs. De samhällsekonomiska effekterna beräknas på de samlade hälsofrämjande fysiska och psykiska effekterna genom att föreningarna sätter barn och ungdomar i rörelse. Fysisk aktivitet leder till effekter som ökad hälsa och minskad ohälsa, såsom bättre välmående, ökad trygghet, stärkt självkänsla och bättre skydd mot sjukdomar. Här återfinns också ett folkhälsoperspektiv där handbollen blir central för att få in individen i en god socialitet och hälsokarriär.

Den **ordinarie verksamheten** som de 22 föreningarna bedriver har engagerat drygt **14 000 barn och unga**. Därtill har närmare **25 000 barn** varit engagerade i verksamhet som varit kopplad till **skol- och fritidssamverkan**. Samtliga föreningar erbjuder idag någon form av skolsamverkan eller fritidsverksamhet.

Vår analys visar att #viställerrupp genererar ett samhällsekonomiskt värde på närmare **180 miljoner kronor** för alla de samlade aktiviteter som görs inom ramen för **hälsa och välbefinnande** under ett år. Denna siffra har stärkts betydligt sedan föregående säsong. En förklaring till det är att den ordinarie verksamheten ökat i såväl antalet ungdomar som antalet ideella ledare.

De ideella ledarnas insatser utgör grunden

Våra föreningar har under året **engagerat drygt 2 600 ledare** som till vardags är tränare och lagledare och arbetar helt ideellt. Vår analys visar att ledarin-

satserna motsvarar ett samhällsekonomiskt värde på **162 miljoner kronor**, vilket är högre än förra säsongen. Här har vi räknat in alla de ideella ledartimmar som genomförs under ett verksamhetsår i våra föreningars ordinarie verksamhet. De ideella insatserna är kopplade till träningar och matcher för ungdomslagen. Insatser som är helt avgörande för kunna bedriva en stark barn- och ungdomsverksamhet.

Beräkning av ideella engagemanget

- Totalt har vi räknat in 2 665 ledare fördelade på 22 föreningar
- Varje ledare lägger ner i genomsnitt ca 6 h varje vecka på träningar och matcher
- Vi utgår från 35 veckor för ett verksamhetsår
- Vi utgår från 290 kr/h* som en fiktiv timkostnad för en vuxen person
- *290 kr/h beräknas utifrån en fritidsledarlön med därtill sociala avgifter, försäkringar och andra kostnader som tillkommer en anställning.

Exempel på olika initiativ och verksamheter:

- Skolbesök och skolturneringar för aktivering av elever (ex genom konceptet Hand the Ball)
- Lovhandboll och fritidsverksamhet för att aktivera elever under lovveckor
- Bollekis och Bollskolor för att nå de allra yngsta barnen

9,0 mkr

Samlat samhällsekonomiskt värde för alla aktiviteter som sker inom **skolsamverkan**

8,4 mkr

Samhällsekonomiskt värde för alla aktiviteter inom **ordinarie verksamhet**

162 mkr

Samhällsekonomiskt värde för alla **ideella ledartimmar** som genomförs under ett verksamhetsår i våra föreningar

14 115

Antalet barn och unga som idag är aktiverade i den **ordinarie verksamheten** inom de 22 föreningarna i Handbollsligan

43

Antalet **projekt** och **initiativ** som idag genomförs inom ramen för **skolsamverkan** där vi under året engagerat över 25 000 barn och ungdomar

2 665

Antalet **ideella ledare** som idag är **verksamma** inom de 22 föreningarna i Handbollsligan herr och dam

53%

Procentuell fördelning av
antalet tjejer i föreningarnas
ungdomsverksamhet

42%

Procentuell fördelning
av **antalet kvinnliga
ledare** i föreningarnas
ungdomsverksamhet

52%

Procentuell fördelning
av **antalet flicklag**
i föreningarnas
ungdomsverksamhet

35%

Procentuell fördelning av
antalet anställda kvinnor
på föreningarnas
sportkontor

Vi driver på för en mer jämställd idrott

Handboll är idag en av landets allra mest jämställda idrotter. Jämställdhet utgör en självklar ingrediens i handbollens DNA. Svenska Handbollförbundet har varit en pådrivande aktör i att arbeta med frågan. Svensk Elithandboll har sedan flera år tillbaka arbetat med flertalet aktiviteter inom jämställdhetsområdet. Bland annat har följande områden prioriterats och uppnåtts:

- Att landets båda högsta ligor inom herr och dam drivs tillsammans.
- Sedan säsongen 2023/2024 har våra ligor ett gemensamt varumärkesnamn.
- Vi erbjuder en jämställd resursfördelning på klubbnivå.
- Handboll är den enda idrotten i landet på elitnivå med könsneutralt kollektivavtal.

Jämställdhet i våra elitföreningar

Föreningarna i Handbollsligan fortsätter att driva på arbetet med jämställdhetsfrågor. Årets studie visar att 53% av alla barn- och ungdomsspelare i våra 22 föreningar utgörs av tjejer och 52% av alla lag är flicklag. Under säsongen var fyra föreningar så kallade "dubbelklubbar", som hade såväl ett damlag som herrlag representerade i Handbollsligan.

Vi ser att det fortsatt finns utmaningar att jobba med. Antalet ungdomsledare i föreningarna är fortfarande en majoritet män (58%). På sportkontor och på kansli är fördelningen 65% män och 35% kvinnor. Noterbart är dock att i båda dessa kategorier har den kvinnliga representationen ökat sedan förra året, om än marginellt.

Konkreta exempel på aktiviteter och satsningar

Våra föreningar arbetar på en rad olika sätt för att stärka jämställdhetsarbetet i vardagen. Några exempel på konkreta insatser och strategiska vägval från föreningarnas arbete inom jämställdhetsområdet presenteras nedan:

Skara HF har jobbat målmedvetet med att ha lika många kvinnor som män i styrelsen och nu gått i mål. De jobbar för att båda könen skall vara representerade i samtliga lag; från bollek till seniorlag. De tar också regelbundet upp jämställdhetsfrågan i föreningens olika sammankomster.

OV Helsingborg har tagit rygg på RF:s jämställdhetsmål för 2025 och driver arbetet "Hela vägen upp". De har identifierat flera viktiga steg på vägen till en jämställd förening. Däribland en jämnare fördelning mellan sponsringen av dam- och herrlag, ökad synlighet i marknadsföringen för damlaget och strävan att få fler kvinnliga ledare i föreningen.

Alingsås HK har under säsongen tillsammans med RF SISU Västra Götaland genomfört utbildning med syfte att motverka och förhindra sexuella övergrepp inom idrotten.

Skuru IK och **IK Sävehof** är två av tio elitföreningar i svensk idrott som är med i det nystartade initiativet Damerna Först. Det har initierats för att skapa en mer jämställd idrottsvärld för att bygga en bättre och rättvisare framtid åt alla.

Vi vill ge alla barn och unga chansen att delta

Handbollen bidrar på olika sätt till att minska ojämlikheten och sänka trösklarna i samhället. Flertalet av våra föreningar erbjuder idag aktiviteter till individer som lever i resurssvaga områden. Här blir idrotten en viktig del i människors liv, inte minst för att skapa ett sammanhang och erbjuda en mötesplats. Ett växande antal föreningar erbjuder idag också någon form av paraverksamhet. Genom handbollen stärks den sociala gemenskapen, samtidigt som den bidrar till ökad livskvalitet för den enskilde individen.

Inom ramen för mål 10 har följande två målgrupper varit prioriterade i vår analys:

Aktiviteter inom resurssvaga områden – Här sorterar vi in alla aktiviteter och åtgärder som föreningen gör för att aktivera, samarbeta och kommunicera med individer som har en eller två föräldrar med utländsk bakgrund. Det är initiativ som bidrar till ett mer integrerat samhälle inom ramen för handbollens spelplan och mötesplats. Totalt engagerades drygt **10 000 individer** inom målgruppen säsongen 2024/25.

Aktiviteter inom paraverksamhet – Paraverksamhet kan handla om individer med en rörelsenedsättning där det finns ett behov av en rullstol för förflyttning. Det kan också röra en intellektuell- eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, där individen har behov av extra stöd och hjälp i sitt idrottande. Handbollförbundet delar in denna verksamhet i två grenar: rullstols-handboll och parahandboll. Syftet är att få denna målgrupp att nå ett mer aktivt och självständigt liv genom att fler barn och ungdomar får chansen att delta. Totalt engagerades cirka **600 individer** i olika initiativ och verksamheter under säsongen. Paraverksamhet bedrivs idag i **16 föreningar** i ligan.

Vår analys visar att #viställerrupp genererar ett samhällsekonomiskt värde på **129 miljoner kronor** för alla de samlade aktiviteter som görs inom ramen för **minskad ojämlikhet** under ett år, vilket är en ökning sedan förra säsongen. **18** av våra **22 föreningar** bedriver idag någon form av verksamhet eller initiativ riktad till berörda målgrupper.

Exempel på aktiviteter:

Åtta föreningar i Handbollsligan är av Svenska Handbollförbundet utvalda att vara med i **Idrottsklivet**, som dragits igång av Riksidrottsförbundet.

VästeråsIrsta är en av dessa föreningar som arbetar för att stärka idrottens roll i socialt utsatta områden. Tillsammans med RF SISU Västmanland arbetar man med ett antal utvalda skolor i föreningssvaga områden. Varje skolklass besöks vid fyra tillfällen där de får testa på handboll med klubbens spelare.

Önnereds HK driver initiativet **Lagarbetet** som bland annat erbjuder regelbundna skolfrukostar på Frejaskolan i Tynnered. Varje vardag är föreningen på plats och serverar eleverna frukost för att se till att de får en bra och energirik start på skoldagen. Lagarbetet är en del av CSR-projektet Destination Tynnered. Stadsdelen Tynnered har gått från att benämnas "särskilt utsatt område" till "utsatt område", vilket är ett kvitto på att arbetet som bedrivits varit betydelsefullt.

OV Helsingborg bedriver sedan tio år tillbaka **OV Handboll och Skola** i fyra utsatta områden i Helsingborg. Syftet är att minska antalet ungdomar som riskerar att hamna i utanförskap. Varje vecka aktiveras 650 barn på tio olika skolor i dessa utsatta områden. Dessutom får 200 barn varje vecka läxhjälp genom föreningen. Detta koncept har mottagit flera priser och utmärkelser såväl lokalt som nationellt.

129 mkr

Samhällsekonomiskt
värde för alla aktiviteter
inom **inkludering**

25

Antalet projekt, initiativ
eller verksamheter som
idag genomförs inom
integration och mångfald.

21

Antalet projekt, initiativ
eller verksamheter för att
främja satsningar inom
paraverksamhet

10 000

Antalet individer som
under året blivit aktiverade
genom aktiviteter för att
främja integration

24 mkr

Samhällsekonomiskt värde för aktiviteter som sorteras in som samverkansinsatser i syfte att stärka städer och samhällen

27

Antalet **projekt, initiativ** eller **verksamheter** som sorteras in ramen för klubbarnas samverkansinsatser

Vi bidrar till att göra våra samhällen mer hållbara

Vi ser idag växande sociala klyftor breda ut sig i vårt samhälle. Våra elitföreningar bidrar på olika sätt till att vända denna dystra utveckling och föra samman människor, organisationer och sektorer, även utanför handbollsplanen. I flertalet aktiviteter och initiativ sker en direkt samverkan med skolor, idéburna organisationer inom civilsamhället, samt sponsorer och företag inom näringslivet. Handbollsforeningen blir ofta kittet som för olika aktörer samman.

Idag finns ett **30-tal samarbeten med olika idéburna organisationer**. Majoriteten av föreningarna i ligan har genom olika välgörenhetsmatcher tillsammans samlat in miljonbelopp till förmån för exempelvis cancerforskning, barnrättsfrågor och för medel som nått behövande i krigets Ukraina.

Handbollsforeningar har en tydlig påverkan på sin omgivning. I unga år får barn och unga ett sammanhang som präglas av gemenskap och samhörighet. En satsning som alltför föreningar inriktar sig på numera är att även nå seniorer (65+) med satsningar för en ökad livskvalitet och främjande av rörelse och hälsa längre upp i åldern. Elitforeningen är också ofta en katalysator för såväl människor, företag som andra lokala foreningars förändringsarbete, i olika projekt och verksamheter.

Vi har i vår analys beräknat att det samhällsekonomiska värde som handbollsforeningarna bidrar med, för att skapa mer hållbara städer och samhällen under ett verksamhetsår, uppgår till närmare **24 miljoner kronor**. Totalt bedriver **15 av de 22 elitforeningarna** idag någon form av verksamhet eller projekt som syftar till samverkan för att stärka lokal-samhället på olika sätt utanför handbollsplanen. Det kan röra sig om utbildningsinsatser, sysselsättningsaktiviteter, stärkt foreningssamverkan, ökad trygghet eller hälsofrämjande insatser för fler i rörelse.

Exempel på aktiviteter:

Skånela IF är med och nattvandrar för att visa sin närvaro i Sigtuna kommun. De vill därigenom bidra till att skapa trygghet och en närmare relation med kommunens ungdomar. De har också ett samarbete med Mamma United som syftar till att skapa ökad förståelse och ge en chans för dessa utländska mammor att komma närmare foreningslivet i Sigtuna kommun.

HF Karlskrona erbjuder sedan en tid tillbaka "Handboll för daglediga". Alla medlemmar som vill erbjuds möjlighet att ses för samkväm och träning i arenan varje måndag förmiddag. Åldersspannet är mellan 40 och 80 år och aktiviteterna varierar med allt från enklare rörelseövningar till styrka och handboll med mjukisbollar.

Kungälv's HK har startat något de benämner för Mötesplatsen. Den är inriktad mot pensionärer som vill träffas och umgås med varandra. Mötesplatsen hålls en gång i veckan med aktiviteter som föreläsningar, lättare träning, quiz eller brädspel.

Ystads IF erbjuder idag en E-sportforening. De varvar spelande med fysisk aktivitet och på detta sätt kan fler barn och ungdomar ges en möjlighet att vara del av foreningslivet. Det är i dag 22 aktiva e-sportare som tränar regelbundet. De har också ett samarbete med gymnasieskolans anpassade program där 12 elever haft e-sport som tillval på idrotten. Utöver det arrangeras också LAN-kvällar där man under säsongen samlat 100 gamers.

SUMMERING

#viställerupp

Totalt genererar #viställerupp ett samhällsekonomiskt värde på drygt 332 miljoner kronor under ett verksamhetsår.

Det är en ökning från föregående säsong med 18% och totalt 50 miljoner kr.

I dessa siffror har vi räknat in samhällsekonomiska effekter för de prioriterade områdena och målgrupperna på följande sätt:

Stärkt hälsa och ökat välbefinnande	179,7 mkr
Minskad ojämlikhet genom ökad inkludering	128,7 mkr
Samverkan för mer hållbara städer och samhälle	23,7 mkr

Denna analys har fokuserat kring värdeskapande effekter kring minskade sjukvårdskostnader och ökade hälsoförbättringar, samt effekter kring bättre socialitet, studier och arbetsmarknadsframgång i BNP-termer per år, inom ramen för hälsa, integration och inkludering.

Andra samhällsekonomiska vinster som kan genereras genom #viställerupp såsom exempelvis minskad brottslighet och stärkt värde för orten genom föreningens sociala samhällsinsatser har inte räknats in här. För att göra denna typ av beräkningar krävs mer fördjupad analys kring exempelvis regionala och lokala förutsättningar. Därutöver skapas även ekonomiska värden som skatteinkomster till stat, region och kommun, som inte heller räknats in i denna studie.

Noterbart är att vi till säsongen 2024/2025 hade ytterligare en förening i ligan jämfört med föregående säsong (då det var 21 föreningar i Handbollsligan).

332 mkr

Totalt samhällsekonomiskt värde för alla aktiviteter inom #viställerupp under ett verksamhetsår

Våra #viställerrupp-partners

OBOS

Myresjöhus

SmålandsVillan

”Vi har ett gemensamt samarbete med Handbollsligan för OBOS, Myresjöhus och SmålandsVillan. Handboll är en folklig idrott som är tillgänglig för många, vilket gör den till en perfekt matchning för våra värderingar.

Genom initiativet #viställerrupp vill vi bidra till att fler barn och unga får chansen till en meningsfull fritid och skapa förutsättningar för gemenskap, rörelse och glädje.

Samarbetet gör det också möjligt för oss att synas tillsammans med våra varumärken, samtidigt som vi kan erbjuda våra medlemmar en extra förmån: att uppleva spännande matcher och få ta del av biljetter som en bonus.”

Christian Alehagen

Chef Varumärke & Samhällsansvar

SÄKRA

”Som huvudpartner till Svensk Elithandbolls initiativ #viställerrupp, är vi stolta över att stödja och vara del av de värdefulla insatser som handbollsklubbarna genomför inom hälsa, integration och inkludering.

Vårt samarbete med Handbollsligan gör det möjligt att utvidga vårt samhällsengagemang och ytterligare förstärka de positiva effekterna av idrott för ungdomar över hela Sverige. Genom att aktivt delta i detta partnerskap bidrar vi till ökad rörelse, samhörighet och välmående bland barn och unga, vilket ligger helt i linje med Säkras kärnvärden Engagemang, Kunskap och Ömtanke.”

Hanna Gerdsdorff

Head of Communications

SÄKRA

Myresjöhus
SmålandsVillan